

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40, MD-2012, IDNO 1013620006757

E-mail: info@aopd.md; Tel: +373 79 222 505

Nr. 032 din 14.12.2025

Ministerul Educației și Cercetării

Notă de poziție

la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Centrului de Resurse pentru educația incluzivă în instituțiile de învățământ general

În contextul anunțului public de consultare a proiectului Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului de Resurse pentru educația incluzivă în instituțiile de învățământ general (*în continuare Regulament*), AOPD exprimă apreciere față de inițiativa de elaborare a documentului și vine cu unele recomandări privind completarea acestuia.

În urma analizei prevederilor actuale ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului de Resurse pentru educația incluzivă (*în continuare CREI*), au fost identificate un set de elemente insuficient definite, care afectează aplicarea unitară și eficientă a acestuia în instituțiile de învățământ general din țară.

Documentul cuprinde aspecte importante pentru funcționarea acestui serviciu de suport educațional, dar necesită a fi completat la unele aspecte importante la compartimentele documentului pentru a asigura buna implementare.

Astfel, considerăm necesar completarea textului Regulamentului ținând cont de următoarele aspecte:

I. Dispoziții generale

„Centrul de Resurse pentru educația incluzivă (în continuare – Centrul de Resurse) este o subdiviziune structurală internă a instituției învățământ general, care oferă servicii extinse de suport educațional și specializat (psihopedagogic, psihologic, logopedic) copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale, în vederea promovării incluziunii socio-educaționale și a asigurării participării tuturor copiilor/elevilor la procesul educațional.”

1. Se necesită clarificarea statutului juridic și funcțional al CREI. Regulamentul nu definește suficient statutul instituțional al CREI, inclusiv poziționarea sa ca subdiviziune internă, fără personalitate juridică și limitele competențelor proprii. Această lipsă generează confuzii în relația cu conducerea instituției, cu APL și cu serviciile externe de suport educațional: Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică și Structurile Teritoriale de Asistență Psihopedagogică (CRAP STAP). Definirea clară a statutului juridic al CREI, va asigura înțelegerea unică a relațiilor de subordonare, planificare, raportare dar și asigurarea resurselor financiare pentru funcționarea CREI.
2. Definirea clară a Centrului de Resurse pentru educația incluzivă și excluderea noțiunilor repetitive și contradictorii între pct. 2 al Regulamentului și subpct. 8.2.
3. Definirea și delimitarea clară a activității CREI (psihopedagogică sau terapeutică);
4. Definirea serviciilor extinse de suport educațional și serviciilor specializate oferite în cadrul CREI.

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40, MD-2012, IDNO 1013620006757

E-mail: info@aopd.md; Tel: +373 79 222 505

5. Definirea clară a beneficiarilor CREI- copii/elevi cu cerințe educaționale speciale /copii cu dizabilități/copii tipici. Pe parcursul textului există aspecte contradictorii cu privire la beneficiarii CREI.
6. La pct. 8 di Regulament privind noțiunile utilizate, sunt necesare completări și definirea suplimentară a conceptelor: adaptare curriculară, măsuri de sprijin, servicii integrate etc., deoarece termeni utilizați operațional nu sunt explicați normativ.
7. Corelarea definiției CREI cu scopul CREI și activitățile enumerate la pct. 19-23 din Regulament.

II. Managementul CREI

Regulamentul existent nu delimitează suficient de clar tipurile de specialiști care pot activa în cadrul centrului.

1. Structura echipei multidisciplinare- se necesită definirea clară a membrilor echipei multidisciplinare, atribuțiile, frecvența întrunirilor, structura echipei, gradul de implicare în activitatea CREI;
2. Se necesită definirea specialiștilor de bază și a celor complementari care activează în CREI, în funcție de necesitățile educaționale ale copiilor din instituție și serviciile oferite de CREI. La pct. 17.- definirea clară a atribuțiilor fiecărui specialist din cadrul CREI. Lipsa unei astfel de delimitări ar putea genera confuzie privind rolurile și atribuțiile fiecărui specialist.
3. Se necesită definirea clară a standardelor privind capacitatea CREI și organizarea activității specialiștilor:
 - Capacitatea CREI privind numărul de copii cu CES per zi/lună;
 - Statele de personal ale CREI în funcție de necesitățile instituției educaționale și particularitățile individuale ale copiilor;
4. Definirea și formularea clară a punctelor 19-23 din Regulament privind activitățile descrise. A se specifica, care din specialiștii CREI sunt responsabili de implementarea acestor activități, precum și periodicitatea realizării, etc.
5. Activitatea și atribuțiile coordonatorului Centrului de Resurse sunt prezentate general, fără precizarea rolurilor privind managementul intern, planificarea activității Centrului, dezvoltarea metodologică internă, supervizarea profesională, controlul calității, responsabilitatea asupra documentației și respectarea confidențialității.
6. Totodată, Regulamentul nu include specificații privind procedurile interne obligatorii pentru:
 - identificarea beneficiarilor,
 - evaluarea inițială și reevaluarea periodică,
 - elaborarea și monitorizarea PII,
 - colaborarea cu STAP și Comisia multidisciplinară,
 - consilierea părinților,
 - documentarea și arhivarea intervențiilor.

Această lipsă creează practici neunitare și dificultăți de monitorizare.

III. Dotarea Centrului de Resurse pentru Educația Incluzivă

1. Capitolul III al Regulamentului nu stabilește cine este responsabil de dotarea CREI, oferirea spațiilor pentru serviciile enumerate și evaluarea corespunderii cu standardele minime de calitate. Totodată, în Anexa nr. 1 la Regulament lipsesc standardele minime de dotare pentru:

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40, MD-2012, IDNO 1013620006757

E-mail: info@aopd.md; Tel: +373 79 222 505

- spațiul CDS,
- cabinetul logopedic,
- cabinetul psihologic,
- camera senzorială,
- cabinetul psihopedagogic,
- kinetoterapie,
- spațiile pentru terapie specifică, etc.

Nedefinirea standardelor minime îngreunează procesul de bugetare și evaluarea funcționalității centrelor.

2. Utilizarea echipamentelor din cadrul CREI

Nu există proceduri privind:

- utilizarea tehnologiilor asistive,
- responsabilitățile pentru mentenanță,
- registre de utilizare,
- raportarea deteriorărilor
- servicii de mentenanță, etc.
- Nu sunt prevăzute standarde minime privind accesibilitatea pentru copiii cu mobilitate redusă. Lipsa acestor prevederi limitează capacitatea CREI de a oferi servicii de calitate și universale. Astfel, considerăm important a se include standarde minime privind asigurarea condițiilor de accesibilitate cu titlu de obligativitate și nu recomandare:
- *Serviciul garantează acces egal și disponibilitate a serviciilor pentru toți beneficiarii eligibili, inclusiv pentru copii cu dizabilități fizice, senzoriale sau intelectuale;*
- *Serviciul asigură accesibilitatea infrastructurii și a spațiilor pentru persoane cu dizabilități: uși de acces cu lățime minimă de 90 cm, fără praguri sau cu praguri reduse la 1,5 cm; coridoare cu lățime minimă de 120 cm; Rampe de acces cu înclinație maximă 5%, balustrade la ambele părți; băi accesibile, echipate cu bare de sprijin, toaletă și chiuvetă adaptate pentru scaun cu roțile, cu asigurarea spațiului de manevră.*

În concluzie, textul actual al Regulamentului evidențiază necesitatea consolidării cadrului normativ prin definirea unor proceduri clare, standarde minime de calitate, instrumente de lucru și delimitări precise ale atribuțiilor specialiștilor, spectrul de beneficiari.

Absența acestor elemente afectează calitatea serviciilor oferite copiilor, uniformitatea aplicării la nivel național și capacitatea instituțiilor de a asigura un proces educațional incluziv coerent și eficient.

În contextul celor expuse, reiterăm aprecierea pentru inițiativa de reglementare a activității CREI și solicităm de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu respect,

Director executiv AOPD

Galina CLIMOV